

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2026 m. liepos 16 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Europos Sąjungos pilietybė – SESV 20 straipsnis – Sąjungos piliečio, kuris niekada nepasinaudojo judėjimo laisve, šeimos narys – Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė – Sienų kontrolė, prieglobstis ir migracija – Direktyva 2008/115/EB – Neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimas – Grėsmė nacionaliniam saugumui – Specializuotų nacionalinių institucijų nuomonė – Motyvavimas – Galimybė susipažinti su bylos medžiaga – Įslaptinta informacija – Sąjungos teisės viršenybė“

Byloje C-26/25 (*Bukla*)ⁱ,

dėl *Szegedi Törvényszék* (Segedo teismas, Vengrija) 2025 m. sausio 17 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2025 m. sausio 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

PQ

prieš

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság,

Alkotmányvédelmi Hivatal

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. Lycourgos (pranešėjas), teisėjai O. Spineanu-Matei, S. Rodin, N. Piçarra ir N. Fenger,

generalinis advokatas D. Spielmann,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- PQ, atstovaujamo *ügyvédek* T. Kovács, A. Németh ir B. Pohárnok,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos Zs. Biró-Tóth ir M. Z. Fehér,

* Proceso kalba: vengrų.

ⁱ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller ir R. Kanitz,
- Europos Komisijos, atstovaujamos F. Blanc, A. Katsimerou, E. Montaguti, Zs. Teleki ir P. J. O. Van Nuffel,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl ES sutarties 4 straipsnio 3 dalies ir 19 straipsnio 1 dalies, SESV 20 ir 267 straipsnių, taip pat Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 1, 5, 7, 24, 41, 47, 51 ir 52 straipsnių, 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008, p. 98) 1, 5 ir 11–13 straipsnių, taip pat Sąjungos teisės viršenybės principo išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant PQ ginčą su *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (Nacionalinės migracijos tarnybos generalinis direktoratas, Pietų Alfeldo regiono migracijos tarnyba, Vengrija) (toliau – regioninė tarnyba) ir *Alkotmányvédelmi Hivatal* (Konstitucijos apsaugos tarnyba, Vengrija) dėl sprendimo grąžinti ir dėl PQ atžvilgiu priimto draudimo atvykti ir gyventi šalyje teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

SESV

- 3 SESV 20 straipsnyje įtvirtinta:

„1. Įvedama [Europos] Sąjungos pilietybė. Kiekvienas asmuo, turintis valstybės narės pilietybę, yra Sąjungos pilietis. Sąjungos pilietybė ne pakeičia valstybės pilietybę, o ją papildo.

2. Sąjungos piliečiai turi Sutartyse numatytas teises ir pareigas. Jie, be kita ko, turi:

- a) teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje;
- b) teisę balsuoti ir būti kandidatais Europos Parlamento ir vietos savivaldos rinkimuose valstybėje narėje, kurioje jie gyvena, tomis pačiomis sąlygomis kaip ir tos valstybės piliečiai;
- c) būdami trečiosios šalies, kurioje valstybė narė, kurios piliečiai jie yra, neturi atstovybės, teritorijoje, teisę į bet kurios kitos valstybės narės diplomatinių ir konsulinių įstaigų teikiamą apsaugą tomis pačiomis sąlygomis kaip ir tos valstybės piliečiai;

d) teisę pateikti peticijas Europos Parlamentui, kreiptis į Europos ombudsmeną, taip pat kreiptis į Sąjungos institucijas ir patariamuosius organus bet kuria Sutarčių kalba bei ta pačia kalba gauti atsakymą.

Naudojimosi šiomis teisėmis sąlygas ir ribas nustato Sutartys ir joms įgyvendinti skirtos priemonės.“

Direktyva 2008/115

4 Direktyvos 2008/115 6 ir 24 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(6) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad neteisėtas trečiųjų šalių piliečių buvimas būtų nutrauktas vadovaujantis teisinga ir aiškia tvarka. Pagal bendruosius ES [Europos Sąjungos] teisės principus sprendimai pagal šią direktyvą turėtų būti priimami dėl kiekvieno konkretaus atvejo atskirai ir vadovaujantis objektyviais kriterijais, t. y. nagrinėjant turėtų būti atsižvelgiama ne vien į neteisėto buvimo faktą. Naudodamos standartines sprendimų, susijusių su grąžinimu, t. y. sprendimų grąžinti ir, jei priimama, sprendimų uždrausti atvykti ir sprendimų dėl išsiuntimo, formas, valstybės narės turėtų atsižvelgti į tą principą ir visapusiškai laikytis visų taikytinų šios direktyvos nuostatų.

<...>

(24) Ši direktyva gerbia pagrindines teises ir laikosi principų, kurie visų pirma pripažinti [Chartijoje].“

5 Šios direktyvos 1 straipsnyje numatyta:

„Šia direktyva nustatomi bendri standartai ir tvarka, taikomi valstybėse narėse, grąžinant neteisėtai esančius trečiųjų šalių piliečius, remiantis pagrindinėmis teisėmis kaip Bendrijos ir tarptautinės teisės bendraisiais principais, įskaitant pabėgėlių apsaugos ir žmogaus teisių reikalavimus.“

6 Šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, neteisėtai esantiems valstybės narės teritorijoje.“

7 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta:

„Šioje direktyvoje vartojamos šios sąvokų apibrėžtys:

<...>

2) „neteisėtas buvimas“ – trečiosios šalies piliečio, kuris neatitinka arba nebeatitinka [2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016, p. 1),] [6] straipsnyje nustatytų atvykimo sąlygų ar kitų atvykimo, buvimo ar gyvenimo toje valstybėje narėje sąlygų, buvimas valstybės narės teritorijoje.“

8 Direktyvos 2008/115 5 straipsnyje nustatyta:

„Valstybės narės, įgyvendindamos šią direktyvą, tinkamai atsižvelgia į:

- a) vaiko interesus,
 - b) šeimos gyvenimą,
 - c) atitinkamo trečiosios šalies piliečio sveikatos būklę,
- ir laikosi negrąžinimo principo.“

9 Šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės priima sprendimą grąžinti kiekvieno trečiosios šalies piliečio, neteisėtai esančio jų teritorijoje, atžvilgiu, nepažeisdamos 2–5 dalyse nurodytų išimčių.

<...>“

10 Minėtos direktyvos 11 straipsnyje nustatyta sprendimų uždrausti atvykti priėmimo tvarka.

11 Minėtos direktyvos 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Sprendimai grąžinti ir, jei tokie priimti, sprendimai uždrausti atvykti bei sprendimai dėl išsiuntimo priimami raštu pateikiant faktines ir teises priežastis, taip pat informaciją apie galimas teises teisių gynimo priemones.

Informacija apie faktines priežastis gali būti apribota, kai pagal nacionalinę teisę leidžiama riboti teisę gauti informaciją, pirmiausia nacionalinio saugumo, gynybos, visuomenės saugumo ir nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ir persekiojimo tikslais.“

12 Direktyvos 2008/115 13 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Atitinkamam trečiosios šalies piliečiui suteikiama veiksminga teisių gynimo priemonė siekiant apskųsti ar peržiūrėti sprendimus, susijusius su grąžinimu, kaip nurodyta 12 straipsnio 1 dalyje, kompetentingame teisme arba kitoje administracinėje institucijoje ar kompetentingoje įstaigoje, sudarytoje iš narių, kurie yra nešališki ir naudojami nepriklausomumo apsaugos priemonėmis.“

Vengrijos teisė

2007 m. Įstatymas Nr. II

13 2007 m. sausio 5 d. *a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény* (2007 m. Įstatymas Nr. II dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo į šalį ir buvimo joje; *Magyar Közlöny*, 2007/1.) 43 straipsnyje įtvirtinta:

„1. Migracijos tarnyba priima atskirą draudimą atvykti į šalį ir joje būti nenustatytoje vietoje arba užsienyje esančiam trečiosios šalies piliečiui:

<...>

c) kurio atvykimas į šalį ir buvimas joje pažeidžia nacionalinį saugumą, visuomenės saugumą ar viešąją tvarką arba kelia tokią grėsmę;

<...>

2. Migracijos tarnyba, išskyrus šiame įstatyme numatytą išimtį, įsako grąžinti trečiosios šalies pilietį pagal migracijos taisykles,

<...>

d) kurio atvykimas į šalį ir buvimas joje pažeidžia nacionalinį saugumą, visuomenės saugumą ar viešąją tvarką arba kelia tokią grėsmę;

<...>

3. Draudimas atvykti į šalį ir joje būti 1 dalies c punkte nurodytais pagrindais ir grąžinimas pagal migracijos taisykles remiantis 2 dalies d punkte nurodytu pagrindu taip pat gali būti priimtas Vyriausybės nutarime nurodytų teisėsaugos institucijų iniciatyva pagal jų kompetenciją, vykdant su įstatyme apibrėžtų interesų apsauga susijusias užduotis. Jeigu pagal migracijos taisykles priimamas atskiras draudimas atvykti į šalį ir joje būti bei sprendimas dėl išsiuntimo 1 dalies c punkte nurodytais pagrindais, Vyriausybės nutarimu paskirtos teisėsaugos institucijos su jų užduotimis ir įgaliojimais susijusiais atvejais pateikia pasiūlymą dėl draudimo atvykti į šalį ir joje būti trukmės. Migracijos tarnyba negali nukrypti nuo šio pasiūlymo.“

14 Šio įstatymo 45 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Prieš priimdama sprendimą dėl trečiosios šalies piliečio, turinčio leidimą gyventi šalyje šeimos ryšių pagrindu, grąžinimo Migracijos tarnyba atsižvelgia į šias aplinkybes:

a) jo buvimo šalyje trukmę;

b) trečiosios šalies piliečio amžių ir šeimines aplinkybes, taip pat galimas grąžinimo pasekmes jo šeimos nariams;

c) trečiosios šalies piliečio ryšius su Vengrija ir santykių su jo kilmės šalimi nebuvimą.“

15 Minėto įstatymo 87/A straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Atsižvelgdama į šio įstatymo reglamentuojamas procedūras Vyriausybė, priimdama dekretą dėl šio įstatymo įgyvendinimo, paskiria specializuotą valstybės instituciją, atsakingą už tam tikrų klausimų sprendimą.“

<...>

16 To paties įstatymo 87/B straipsnio 4 dalyje nurodyta:

„Specializuotos valstybės institucijos nuomonė konkrečiu klausimu yra privaloma migracijos tarnybai, į kurią kreiptasi.“

2007 m. Vyriausybės nutarimas Nr. 114

- 17 2007 m. gegužės 24 d. *a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. Korm. rendelet* (2007 m. gegužės 24 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 114/2007 dėl Įstatymo Nr. II dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo į šalį ir gyvenimo joje įgyvendinimo) 114 straipsnio 4 dalies a punkte nustatyta, kad draudimas atvykti ir gyventi šalyje gali būti nustatytas remiantis tyrimo institucijos, Konstitucijos apsaugos tarnybos, policijos arba *Terrorelhárítási Központ* (Centrinis terorizmo prevencijos biuras, Vengrija) siūlymu.
- 18 Pagal šio dekreto 114 straipsnio 4 dalies b punktą grąžinimo priemonė taip pat gali būti nustatyta tyrimo institucijos, Konstitucijos apsaugos tarnybos arba Centrinio terorizmo prevencijos biuro siūlymu.

2009 m. Įstatymas Nr. CLV

- 19 2009 m. gruodžio 29 d. *a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény* (2009 m. Įstatymas Nr. CLV dėl įslaptintos informacijos apsaugos (*Magyar Közlöny* 2009/194.) 11 straipsnyje numatyta:

„1. Atitinkamam asmeniui suteikiama teisė susipažinti su savo asmens duomenimis, turinčiais nacionalinės įslaptintos informacijos statusą, remiantis įslaptintos informacijos rengėjo suteiktu leidimu ir nereikalaujant asmens patikimumo pažymėjimo. Prieš susipažindamas su nacionaline įslaptinta informacija suinteresuotasis asmuo turi pateikti rašytinį konfidencialumo patvirtinimą ir laikytis nacionalinės įslaptintos informacijos apsaugos taisyklių.

2. Atitinkamo asmens prašymu įslaptintos informacijos rengėjas per 15 dienų laikotarpį nusprendžia, ar suteikti leidimą susipažinti. <...> Įslaptintos informacijos rengėjas atsisako suteikti leidimą susipažinti, jei galimybė susipažinti su šia informacija pažeidžia viešąjį interesą, kuriuo grindžiamas įslaptinimas. Įslaptintos informacijos rengėjas privalo pagrįsti atsisakymą suteikti leidimą susipažinti.

3. Jei atsisakoma suteikti leidimą susipažinti, atitinkamas asmuo gali apskųsti šį sprendimą, paduodamas skundą teismui administracine tvarka. <...>“

- 20 Šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Tarnyba, atsakinga už įslaptintos informacijos tvarkymą, gali neleisti atitinkamam asmeniui susipažinti su savo asmens duomenimis, jei naudojantis šia teise būtų pažeistas viešasis interesas, kuriuo grindžiamas įslaptinimas.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 21 Trečiosios šalies pilietis PQ 2005 m. birželio mėn. teisėtai atvyko į Vengriją kaip profesionalus futbolo žaidėjas ir nuo to laiko teisėtai gyvena šios valstybės narės teritorijoje. Paskutinį kartą jis turėjo leidimo nuolat gyventi šalyje kortelę, galiojančią iki 2020 m. rugsėjo 15 d.

- 22 Nuo 2011 m. PQ gyvena su partnere, kuri yra Vengrijos pilietė. 2012 m. ir 2021 m. jiems gimė du vaikai, Vengrijos piliečiai. PQ kartu su partnere įgyvendina tėvų valdžią vaikų atžvilgiu. Jis nuolat su jais gyvena ir dažniausiai faktiškai juos prižiūri. PQ vaikai turi glaudų emocinį ryšį ir priklausomumo santykį su juo, jis nuo gimimo nuolat jais rūpinasi.
- 23 2020 m. rugpjūčio 6 d. PQ pateikė prašymą išduoti nacionalinį leidimą įsikurti šalyje, atsižvelgiant į jo šeimos aplinkybes.
- 24 2020 m. rugsėjo 9 d. nemotyvuotoje nuomonėje Konstitucijos apsaugos tarnyba pateikė vertinimą, kad PQ gyvenimas Vengrijoje kelia grėsmę šios valstybės narės nacionalinio saugumo interesams. Ši specializuota įstaiga duomenis, kuriais rėmėsi pateikdama šią nuomonę, pripažino įslaptinta informacija.
- 25 2020 m. spalio 27 d. sprendimu regioninė tarnyba, kaip pirmosios pakopos migracijos institucija, atmetė PQ pateiktą prašymą išduoti nacionalinį leidimą įsikurti šalyje.
- 26 2020 m. gruodžio 3 d. Konstitucijos apsaugos tarnyba pasiūlė priimti sprendimą dėl PQ grąžinimo, motyvuodama tuo, kad PQ gyvenimas Vengrijoje kelia grėsmę šios valstybės narės nacionalinio saugumo interesams. Ši specializuota įstaiga duomenis, kuriais rėmėsi pateikdama šią nuomonę, pripažino įslaptinta informacija.
- 27 2021 m. kovo 25 d. *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság* (Nacionalinės migracijos tarnybos generalinis direktoratas, Vengrija), kaip antrosios pakopos migracijos institucija, patvirtino 2020 m. spalio 27 d. sprendimą, motyvuodama tuo, kad *Belügyminiszter* (vidaus reikalų ministras, Vengrija), kaip specializuota antrosios pakopos institucija, 2021 m. vasario 12 d. pateikė nuomonę, kad PQ buvimas Vengrijos teritorijoje kelia pavojų Vengrijos nacionalinio saugumo interesams. Savo sprendime Nacionalinės migracijos tarnybos generalinis direktoratas pažymėjo, kad pagal Vengrijos teisės aktus negali nukrypti nuo Vidaus reikalų ministro nuomonės, todėl privalo atmesti PQ prašymą, neatsižvelgdamas į jo asmenines aplinkybes.
- 28 2021 m. balandžio 16 d. Konstitucijos apsaugos tarnyba pasiūlė PQ atžvilgiu priimti sprendimą, kuriuo jam būtų uždrausta atvykti į šalį ir joje gyventi.
- 29 2021 m. gegužės 6 d. sprendimu regioninė tarnyba PQ atžvilgiu priėmė sprendimą jį grąžinti, nurodė priverstinai įvykdyti šią priemonę ir nustatė PQ dešimties metų draudimą atvykti ir gyventi šalyje. Šis sprendimas buvo grindžiamas, be kita ko, Konstitucijos apsaugos tarnybos 2020 m. gruodžio 3 d. ir 2021 m. balandžio 16 d. siūlymais.
- 30 2021 m. gegužės 6 d. tarpine priemone regioninė tarnyba sustabdė PQ grąžinimo vykdymą, kol bus įvykdytos grąžinimo sąlygos ir užbaigta jam iškelta baudžiamoji byla arba atitinkamai įvykdyta bausmė, kuri gali būti paskirta pasibaigus šiam baudžiamajam procesui.
- 31 PQ pateikė skundus *Szegedi Törvényszék* (Segedo teismas, Vengrija), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikiamam teismui, dėl 2021 m. kovo 25 d. Nacionalinės migracijos tarnybos generalinio direktorato sprendimo ir 2021 m. gegužės 6 d. regioninės tarnybos sprendimo.
- 32 Nagrinėdamas pirmąjį iš šių skundų, nacionalinis teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą. Teisingumo Teismas į šį prašymą atsakė priimdamas 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimą *NW ir PQ (Įslaptinta informacija)* (C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344).

- 33 2024 m. rugsėjo 25 d. sprendimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas panaikino 2021 m. kovo 25 d. Nacionalinės migracijos tarnybos generalinio direktorato sprendimą ir nurodė regioninei tarnybai vykdyti naują procedūrą, atsižvelgiant į 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimą *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)* (C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344), taip pat pateikė gaires dėl požiūrio, kurio šiuo tikslu reikia laikytis.
- 34 Pagrindinėje byloje nagrinėjama procedūra susijusi su PQ pateikto skundo dėl 2021 m. gegužės 6 d. regioninės tarnybos sprendimo nagrinėjimu.
- 35 Šis teismas pažymi, kad dėl PQ buvo priimtas sprendimas grąžinti, nes Konstitucijos apsaugos tarnyba nusprendė, kad jo buvimas Vengrijoje pažeidžia šios valstybės narės nacionalinio saugumo interesus. Motyvai, kuriais grindžiamas šis vertinimas, nebuvo atskleisti nei PQ, nei regioninei tarnybai. Pagal Vengrijos teisę ji neprivalo nagrinėti jokių papildomų individualių aplinkybių ir turi pasitikėti Konstitucijos apsaugos tarnybos vertinimu.
- 36 Šis teismas pažymi, kad iš *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas, Vengrija) praktikos matyti, jog, esant tokiai situacijai, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, atitinkamo asmens procesinės teisės užtikrinamos kompetentingo teismo, vertinančio sprendimo dėl leidimo gyventi šalyje teisėtumą, įgaliojimais susipažinti su išlaptinta informacija, kuria grindžiama specializuotų institucijų nuomone.
- 37 Bet kuriuo atveju, net darant prielaidą, kad toks prašymas būtų patenkinamas, nei atitinkamas asmuo, nei jo atstovas per administracinę procedūrą ar teismo procesą negalėtų naudotis išlaptinta informacija, su kuria jiems buvo leista susipažinti, nes praktiškai atsisakoma suteikti leidimą parengti rašytinį dokumentą, kuriame būtų išdėstyta šios informacijos esmė. Pagal Vengrijos teisės aktus teismas, kuriam apskūstas sprendimas dėl leidimo gyventi šalyje, šiuo klausimu neturi jokio įgaliojimo.
- 38 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl Vengrijos teisės aktų suderinamumo su Sąjungos teisės reikalavimais. Visų pirma jis mano, kad pagal Direktyvos 2008/115 5 straipsnį ir SESV 20 straipsnį, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, negalima priimti sprendimo grąžinti, konkrečiai neįvertinus visų reikšmingų aplinkybių, be kita ko, susijusių su atitinkamo asmens šeimos gyvenimu. Be to, išlaptintos informacijos statusas administracinėse ir teisminėse procedūrose prieštarauja Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatytiems reikalavimams.
- 39 Šiomis aplinkybėmis *Szegedi Törvényszék* (Segedo teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar [Direktyvos 2008/115] 5, 12 ir 13 straipsniai, siejami su [Chartijos] 7, 24, 41 ir 47 straipsniais, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama tokia valstybės narės praktika, kai priimamas sprendimas grąžinti trečiosios šalies pilietį, kurio šeimos nariai (nepilnamečiai vaikai, sugyventinė) yra Sąjungos valstybėje narėje gyvenantys tos valstybės piliečiai, prieš tai neišnagrinėjus [šios] direktyvos 5 straipsnyje ir Chartijos 7 bei 24 straipsniuose nustatytų kriterijų?
 2. Ar Direktyvos [2008/115] 5, 12 ir 13 straipsniai, siejami su Chartijos 7 ir 24 straipsniais, 51 straipsnio 1 dalimi ir 52 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama tokia valstybės narės praktika, kai sprendimas grąžinti užsienietį priimamas remiantis nemotyvuotu specializuotos institucijos pasiūlymu, kuriame nustatyta

tik tai, kad kyla grėsmė nacionaliniam saugumui, visuomenės saugumui ar viešajai tvarkai arba jie yra pažeidžiami, ir kuris yra privalomas užsienio institucijai, imperatyvus ir priimtas išsamiai neišnagrinėjus, ar konkrečiu atveju egzistuoja su nacionalinio saugumo, visuomenės saugumo ar viešosios tvarkos pagrindais susiję motyvai, taip pat neatsižvelgus į individualias aplinkybes ir būtinumo bei proporcingumo reikalavimus?

3. Ar Direktyvos [2008/115] 5, 12 ir 13 straipsniai, siejami su Chartijos 47 straipsniu ir prireikus su Chartijos 7 ir 24 straipsniais, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos valstybės narės institucija, kuri sprendimą grąžinti priėmė remdamasi su nacionalinio saugumo, viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo pagrindais susijusiu motyvu, arba specializuota institucija, nustačiusi, kad tas sprendimas yra konfidencialus, bet kuriuo atveju turi suinteresuotajam trečiosios šalies piliečiui ir jo teisiniam atstovui užtikrinti teisę susipažinti bent su informacijos ir konfidencialių ar įslaptintų duomenų, kuriais grindžiamas remiantis šiuo motyvu priimtas sprendimas, esme ir pasinaudoti ta informacija ar duomenimis su tuo sprendimu susijusiame procese, jei kompetentinga institucija pripažintų, kad toks atskleidimas gali prieštarauti nacionalinio saugumo interesams?
 4. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas, kas konkrečiai turi būti laikoma konfidencialių motyvų, kuriais grindžiamas toks sprendimas, „esme“, atsižvelgiant į [Chartijos] 41 ir 47 straipsnius?“
- 40 2025 m. gegužės 26 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo tą pačią dieną, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas papildė prašymą priimti prejudicinį sprendimą.
- 41 Jis pažymi, kad po šio prašymo *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas), siekdamas vienodo teisės aiškinimo, 2025 m. vasario 24 d. priėmė visoms migracijos procedūroms reikšmingą sprendimą. Bet kuris Vengrijos teismas, nagrinėjantis skundą dėl sprendimo grąžinti, privalo taikyti *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) pateiktą išaiškinimą ir negali nuo jo nukrypti, net motyvuodamas savo sprendimą šiuo klausimu.
- 42 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl kelių šio sprendimo aspektų suderinamumo su Sąjungos teise.
- 43 Konkrečiai kalbant, jis pabrėžia, pirma, kad iš minėto sprendimo matyti, jog Vengrijos teismas negali nagrinėti, ar egzistuoja teisė gyventi šalyje pagal SESV 20 straipsnį arba priklausomumo santykis, kai atitinkamas asmuo pirmą kartą jomis rėmėsi per teismo procesą arba kai per šį procesą nustatomi faktai, patvirtinantys tokio nagrinėjimo būtinybę. Šis nagrinėjimas taip pat negalimas, kai prieš priimant ginčijamą sprendimą grąžinti buvo priimtas kitas sprendimas, kuriuo buvo panaikinta šio asmens teisė gyventi Vengrijoje.
- 44 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) teigimu, pagal šiuo metu galiojančius Vengrijos teisės aktus atitinkamam asmeniui negalima leisti susipažinti su dėl jo priimto sprendimo motyvų esme, jei šie motyvai grindžiami įslaptinta informacija. Esant tokioms aplinkybėms, vienintelis būdas, suderinamas su galiojančia nacionaline teise, kuris leistų užtikrinti šio asmens teisių paisymą, būtų tai, kad kompetentingas teismas nustatytų, jog neturėdamas galimybės susipažinti su atitinkama įslaptinta informacija minėtas asmuo negali ginti savo teisių, ir dėl to paragintų prokurorą imtis veiksmų, kad apgintų šio asmens interesus. Tuomet prokuroras galėtų nuspręsti įsikišti į procesą, turėdamas prieigą

prie šios įslaptintos informacijos, tačiau negalėdamas jos atskleisti suinteresuotam asmeniui. Kita vertus, jeigu prokuroras nuspręstų nesikišti į bylą, kompetentingas teismas galėtų neatsižvelgti į administracinių institucijų nuomonę, kad egzistuoja grėsmė nacionaliniam saugumui.

45 Abejodamas dėl 2025 m. vasario 24 d. *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) sprendimo atitikties Sąjungos teisei, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat kelia klausimą dėl tokio sprendimo pasekmių, kurių atsiranda pagal Vengrijos teisę, suderinamumo su Sąjungos teise, nes šios pasekmės kitiems *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) skyriams arba Vengrijos bendrosios kompetencijos teismams užkirstų kelią laikytis Sąjungos teisės.

46 Todėl *Szegedi Törvényszék* (Segedo teismas, Vengrija) prie Teisingumo Teismui jau pateiktų klausimų pridėjo šiuos prejudicinius klausimus:

„5. Ar SESV 20 straipsnis, siejamas su Chartijos 5, 7, 24, 41 ir 47 straipsniais, 51 straipsnio 1 dalimi ir 52 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamas valstybės narės reglamentavimas ir šios valstybės narės aukštesnės instancijos teismo praktika, pagal kuriuos:

- teismui, vykdančiam Migracijos tarnybos sprendimo kontrolę, neleidžiama atsižvelgti į galimą išvestinę teisę gyventi šalyje pagal SESV 20 straipsnį arba atsižvelgiant į priklausomumo santykį, taip pat į su tuo susijusias faktines aplinkybes, kai atitinkamas trečiosios šalies pilietis pirmą kartą jomis remiasi teismo proceso stadijoje (įskaitant atvejus, kai institucija, vykstant administracinei procedūrai, jau žinojo apie šeimos ryšius su Sąjungos piliečiu) arba kai su tuo susijusios faktinės aplinkybės pirmą kartą atskleidžiamos vykstant teismo procesui,
- nustato, kad pagal SESV 20 straipsnį kylančios išvestinės teisės gyventi buvimas grąžinimo procedūros metu gali būti nagrinėjamas tik tuo atveju, jei prieš priimant sprendimą grąžinti nebuvo priimta kito sprendimo (dėl prašymo išduoti leidimą gyventi ar įsikurti šalyje) – kuriuo ji iš esmės ir grindžiama – ir kuriuo buvo atmesta teisė gyventi toje valstybėje narėje?

6. Ar Direktyvos [2008/115] 5 straipsnis, 11 straipsnio 2 dalis, 12 straipsnio 1 dalis ir 13 straipsnis, siejami su šios direktyvos 6 ir 24 konstatuojamosiomis dalimis ir 1 straipsniu ir Chartijos 5, 7, 24, 41 ir 47 straipsniais, 51 straipsnio 1 dalimi ir 52 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės reglamentavimas ir šios valstybės narės aukštesnės instancijos teismo praktika, pagal kuriuos Migracijos tarnybos priimto sprendimo grąžinti ir draudimo atvykti į šalį ir joje būti proporcingumo kontrolė gali būti atliekama atitinkamam trečiosios šalies piliečiui ar jo atstovui nežinant bent jau specializuotos institucijos, kuri rėmėsi viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar nacionalinio saugumo pagrindu, kuriuo grindžiamas šis sprendimas, pasiūlymo motyvų esmės ir šiuo klausimu negalinti pareikšti savo nuomonės ir pateikti gynybos argumentų?

7. Ar Direktyvos [2008/115] 12 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnį, siejamus su šios direktyvos 6 ir 24 konstatuojamosiomis dalimis bei 1 straipsniu ir Chartijos 41 ir 47 straipsniais, reikia aiškinti taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės reglamentavimas ir šios valstybės narės aukštesnės instancijos teismo praktika, kuriuose numatyta, kad atsižvelgiant į Direktyvos [2008/115] 12 straipsnio 1 dalyje išvardytas išimtis, susijusias su nacionaliniu saugumu, viešąja tvarka ir visuomenės saugumu, nei valstybės narės institucija, priimanti sprendimą grąžinti dėl nacionalinio saugumo, visuomenės saugumo ar viešosios tvarkos motyvų, nei [informacijos] konfidencialumą ar įslaptinimą nustatanti valdžios institucija (atsakinga už viešosios tvarkos palaikymą) neprivalo užtikrinti nei to, kad atitinkamas asmuo arba jo atstovas bet kuriuo

atveju būtų susipažinęs bent jau su konfidencialios ar įslaptintos informacijos, kuria grindžiamas sprendimas, esme, nei teisės ja remtis šio sprendimo nagrinėjimo metu, nes vietoj to, vykdant administracinio sprendimo, pagrįsto tokiais konfidencialiais ar įslaptintais motyvais, teisminę kontrolę, teisėjo raginimu gali įsikišti prokuroras – arba bet kuris kitas asmuo, išskyrus atitinkamą trečiosios šalies pilietį, – kad apsaugotų atitinkamo trečiosios šalies piliečio teises, nors ir negalėdamas atitinkamo pareiškėjo supažindinti su šių motyvų esme?

8. Ar SESV 267 straipsnį, ESS 4 straipsnio 3 dalies antrą ir trečią pastraipą, 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą ir Chartijos 47 straipsnį, siejamus su Sąjungos teisės viršenybės principu ir Chartijos 41 straipsniu, 51 straipsnio 1 dalimi ir 52 straipsnio 1 dalimi bei 5 straipsniu, Direktyvos [2008/115] 11 straipsnio 2 dalimi, 12 straipsnio 1 dalimi ir 13 straipsniu, atsižvelgiant į šios direktyvos 6 ir 24 konstatuojamąsias dalis ir 1 straipsnį, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės reglamentavimas ir tos valstybės narės aukštesnės instancijos teismo praktika, pagal kuriuos:
 - valstybės narės aukščiausiasis teismas, net jei Teisingumo Teismas sprendime jau yra išaiškinęs Sąjungos teisę, susijusią su konkrečia byla, gali priimti teisę aiškinančius sprendimus, privalomus visiems žemesnės instancijos teismams (jie negali nuo jo nukrypti) <...>, ir juose pateikti platesnį Sąjungos teisės aiškinimą nei tas, kuris pateiktas atitinkamai bylai reikšminguose Teisingumo Teismo sprendimuose, taip pat reikalauti vienodo teisės aiškinimo, dėl kurio, taikant Sąjungos teisę, nustatomos įgyvendinimo sąlygos, prieštaraujančios Teisingumo Teismo sprendime pateiktam šios teisės aiškinimui ir trukdančios ją veiksmingai taikyti,
 - valstybės narės aukščiausiasis teismas, norėdamas taikyti Sąjungos teisę ar Teisingumo Teismo sprendimus, susijusius su konkrečia byla, turi pradėti specialią vidaus teisėje numatytą procedūrą (vidaus prejudicinę procedūrą, skirtą vienodam teisės aiškinimui užtikrinti), kai jis, remdamasi Sąjungos teise, ketina nukrypti nuo vieno ar kelių aukštesnės instancijos teismo sprendimų, prieštaraujančių Sąjungos teisei ar Teisingumo Teismo sprendimams, todėl tiesioginis Sąjungos teisės, įskaitant Teisingumo Teismo sprendimų, taikymas įmanomas tik remiantis atitinkamu leidimu, kuris tuo tikslu suteikiamas pagal tokią procedūrą priimamu sprendimu (sprendimas, priimtas siekiant užtikrinti vienodą teisės aiškinimą)?
9. Ar [2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Įslaptinta informacija)* (C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344)] 97 punktą turi būti aiškinamas taip, kad specializuota institucija, sprendžianti dėl grėsmės nacionaliniam saugumui, gali daryti išvadą, kad motyvų, kuriais grindžiama jos pozicija, esmės atskleidimas gali tiesiogiai ir konkrečiai pakenkti atitinkamos valstybės narės nacionaliniam saugumui, nes tai pirmiausia gali kelti pavojų žmonių gyvybei, sveikatai ar laisvei arba atskleisti tyrimo metodus, kuriuos konkrečiai taiko už nacionalinį saugumą atsakingos specializuotos institucijos, ir labai apsunkinti ar net užkirsti kelią šių institucijų užduočių vykdymui ateityje, o šios priežastys neleidžia šaliai ar jos atstovui susipažinti su motyvų, kuriais grindžiama ši pozicija, esme?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 47 Pirmiausia reikia priminti, kad, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, SESV 267 straipsnyje numatyta procedūra yra Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, per kurią Teisingumo Teismas pateikia nacionaliniams teismams Sąjungos teisės aiškinimo gaires, reikalingas ginčams, kuriuos jie turi išnagrinėti, išspręsti (žr. 1990 m. sausio 26 d. Nutarties *Falciola*, C-286/88, EU:C:1990:33, 7 punktą ir 2021 m. balandžio 15 d. Sprendimo *État belge (Aplinkybės, susiklosčiusios po sprendimo dėl perdavimo priėmimo)*, C-194/19, EU:C:2021:270, 21 punktą).
- 48 Per šią bendradarbiavimo procedūrą Teisingumo Teismas turi pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą, kuris jam leistų išspręsti nagrinėjamą bylą. Tam Teisingumo Teismui gali prireikti performuluoti jam pateiktus klausimus (žr. 1997 m. liepos 17 d. Sprendimo *Krüger*, C-334/95, EU:C:1997:378, 22 ir 23 punktus; 2000 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Roquette Frères*, C-88/99, EU:C:2000:652, 18 punktą ir 2025 m. birželio 3 d. Sprendimo *Kinsa*, C-460/23, EU:C:2025:392, 34 punktą). Be to, Teisingumo Teismui gali reikėti atsižvelgti į Sąjungos teisės normas, kuriomis nacionalinis teismas nesirėmė, formuluodamas savo klausimą (žr. 1986 m. kovo 20 d. Sprendimo *Tissier*, 35/85, EU:C:1986:143, 9 punktą ir 2025 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Alace ir Canpelli*, C-758/24 ir C-759/24, EU:C:2025:591, 44 punktą).
- 49 Šiuo klausimu, pirma, reikia pažymėti, kad, nors tik penktajame klausime aiškiai nurodytas SESV 20 straipsnis, vis dėlto iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų matyti, kad šį prašymą pateikęs teismas numato, jog PQ gali turėti teisę gyventi šalyje pagal šį straipsnį, todėl jam apskritai kyla klausimas dėl PQ taikytos grąžinimo procedūros suderinamumo su minėtu straipsniu.
- 50 Iš to išplaukia, kad visi klausimai, tiesiogiai susiję su šia grąžinimo procedūra, t. y. pirmasis–septintasis klausimai, turi būti nagrinėjami atsižvelgiant ne tik į Direktyvos 2008/115 ir Chartijos nuostatas, į kurias juose daroma nuoroda, bet ir į SESV 20 straipsnį.
- 51 Antra, dėl Chartijos 41 straipsnio, kurį savo antrajame klausime paminėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, reikia priminti, kad iš šio straipsnio formuluotės aiškiai matyti, kad jis skirtas ne valstybėms narėms, o tik Europos Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams (žr. 2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ir kt.*, C-159/21, EU:C:2022:708, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 52 Beje, Chartijos 41 straipsnis atspindi bendrąją Sąjungos teisės principą, taikytiną valstybėms narėms, kai jos įgyvendina šią teisę (šiuo klausimu žr. 2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ir kt.*, C-159/21, EU:C:2022:708, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 53 Taigi į šį principą turėtų būti atsižvelgta siekiant patikslinti valstybėms narėms nustatytus įpareigojimus įgyvendinant SESV 20 straipsnį ir Direktyvą 2008/115.
- 54 Trečia, reikia pažymėti, kad Vengrijos vyriausybė siūlo iš esmės performuluoti pirmąjį–trečiąjį ir aštuntąjį klausimus, remdamasi Vengrijos teisės aktų aiškinimu, besiskiriančiu nuo to, kurį pasirinko prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

- 55 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad grįsdama šį siūlymą ši vyriausybė didžia dalimi rėmėsi 2025 m. vasario 24 d. *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) sprendimu, kuris tuo metu, kai Teisingumo Teismui buvo pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, dar nebuvo priimtas.
- 56 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo 2025 m. gegužės 26 d. sprendime atsižvelgė į šį *Kúria* (Aukščiausiojo Teismo) sprendimą ir nusprendė, kad dėl to turi suformuluoti naujus prejudicinius klausimus, susijusius su tam tikrais Vengrijos vyriausybės nurodytais aspektais, todėl šios vyriausybės siūlymas performuluoti pirmąjį–trečiąjį klausimus, siekiant atsižvelgti į minėtą *Kúria* (Aukščiausiojo Teismo) sprendimą, iš esmės netenka prasmės.
- 57 Tiesa, remdamasi tuo pačiu *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) sprendimu minėta vyriausybė daro iš dalies kitokias išvadas nei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 58 Bet kuriuo atveju neginčijama, kad, vykstant SESV 267 straipsnyje numatytam procesui, pagrįstam aiškiu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo funkcijų atskyrimu, tik nacionalinis teismas yra kompetentingas aiškinti ir taikyti nacionalinės teisės nuostatas (žr. 1978 m. kovo 16 d. Sprendimo *Oehlschlager*, 104/77, EU:C:1978:69, 4 punktą ir 2023 m. liepos 24 d. Sprendimo *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 76 punktą). Savo ruoštu Teisingumo Teismas privalo priimti sprendimą tik dėl prašyme nurodytų Sąjungos teisės nuostatų aiškinimo ir galiojimo, atsižvelgdamas į faktines ir teisines aplinkybes, kuriomis buvo pateikti prejudiciniai klausimai, kaip jas apibrėžė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas (šiuo klausimu žr. 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Laval un Partneri*, C-341/05, EU:C:2007:809, 47 punktą ir 2025 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Royal Football Club Seraing*, C-600/23, EU:C:2025:617, 66 punktą).
- 59 Iš to išplaukia, kad, siekdamas atsakyti į pirmąjį–trečiąjį ir aštuntąjį klausimus, Teisingumo Teismas turi remtis ne Vengrijos vyriausybės pateiktu Vengrijos teisės aktų aprašymu, o aprašymu, kurį pasirinko prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl pirmojo klausimo

- 60 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 20 straipsnis bei Direktyvos 2008/115 5, 12 ir 13 straipsniai, siejami su Chartijos 7, 24 ir 47 straipsniais bei bendrojo gero administravimo principu, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos valstybės narės institucijoms draudžiama priimti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį – Sąjungos piliečių, kurie yra tos valstybės narės piliečiai ir niekada nesinaudojo judėjimo laisve, – šeimos narį, prieš tai neišnagrinėjus tokio sprendimo pasekmių to trečiosios šalies piliečio šeimos gyvenimui ir jo nepilnamečių vaikų padėčiai.
- 61 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2008/115 12 ir 13 straipsniuose, Chartijos 47 straipsnyje, taip pat bendrojo gero administravimo principu nustatomos procedūrinės pareigos, kurios neturi reikšmės atsakant į pirmąjį klausimą.
- 62 Tai patikslinus, reikia priminti, pirma, kad iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, jog pagal SESV 20 straipsnį draudžiamos nacionalinės priemonės, dėl kurių iš Sąjungos piliečių atimama galimybė veiksmingai naudotis jų, kaip Sąjungos piliečių, statuso suteikiamomis teisėmis (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 58 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 63 Kita vertus, pagal SESV nuostatas, susijusias su Sąjungos pilietybe, nesuteikiama jokios savarankiškos teisės trečiųjų šalių piliečiams. Iš tiesų teisės, kurios gali būti suteikiamos tokiems piliečiams, yra ne savarankiškos šių piliečių teisės, bet išvestinės iš teisių, kuriomis naudojasi Sąjungos pilietis. Šių išvestinių teisių tikslas ir pateisinimas grindžiamas išvada, kad atsisakius jas pripažinti gali būti pažeista, be kita ko, Sąjungos piliečio teisė laisvai judėti Sąjungos teritorijoje (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 59 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 64 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra konstatavęs, kad egzistuoja labai specifinių situacijų, kai, nepaisant to, kad netaikoma su trečiųjų šalių piliečių teise gyventi šalyje susijusi antrinė Sąjungos teisė, o atitinkamas Sąjungos pilietis nepasinaudojo judėjimo laisve, trečiosios šalies piliečiui, kuris yra minėto Sąjungos piliečio šeimos narys, vis dėlto turi būti suteikta teisė gyventi šalyje, antraip būtų pakenkta Sąjungos pilietybės veiksmingumui, jei dėl atsisakymo suteikti tokią teisę Sąjungos pilietis faktiškai privalėtų išvykti iš Sąjungos teritorijos apskritai, ir taip iš jo būtų atimta galimybė naudotis pagrindinėmis šio statuso teikiamomis teisėmis (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 60 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 65 Vis dėlto atsisakius trečiosios šalies piliečiui suteikti teisę gyventi šalyje Sąjungos pilietybės veiksmingumas būtų paneigtas tik jeigu tarp šio trečiosios šalies piliečio ir atitinkamo Sąjungos piliečio, jo šeimos nario, egzistuotų toks priklausomumo santykis, dėl kurio tas Sąjungos pilietis būtų priverstas lydėti minėtą trečiosios šalies pilietį ir išvykti iš visos Sąjungos teritorijos (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 61 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 66 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, teisės gyventi šalyje pagal SESV 20 straipsnį pripažinimas turi būti vertinamas būtent atsižvelgiant į atitinkamo trečiosios šalies piliečio ir Sąjungos piliečio, jo šeimos nario, priklausomumo santykio intensyvumą, nes atliekant tokį vertinimą reikia atsižvelgti į visas nagrinėjamo atvejo aplinkybes (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 63 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 67 Šiomis aplinkybėmis, kai tenkinamos šio sprendimo 64–66 punktuose nurodytos sąlygos, valstybė narė negali priimti sprendimo grąžinti atitinkamą trečiosios šalies pilietį.
- 68 Iš tiesų, viena vertus, esant tokiai situacijai, pagal SESV 20 straipsnį draudžiama atsisakyti leisti šiam trečiosios šalies piliečiui gyventi šalyje ir jam taikyti išsiuntimo priemonę arba apskritai priemonę, kuria jis įpareigojamas grįžti į trečiąją šalį, nes dėl tokių priemonių atitinkamas Sąjungos pilietis dėl savo ir minėto trečiosios šalies piliečio priklausomumo gali netekti galimybės veiksmingai naudotis pagal Sąjungos piliečio statusą priklausančiomis teisėmis (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *CS*, C-304/14, EU:C:2016:674, 32 punktą ir 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 65 punktą).
- 69 Kita vertus, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad SESV 20 straipsnyje įtvirtinta teisė gyventi šalyje tiesiogiai kyla iš pirminės teisės ir atsiranda nuo to momento, kai įvykdomos šios teisės gyventi šalyje suteikimą pateisinančios sąlygos, net prieš pateikiant prašymą pripažinti teisę gyventi šalyje (šiuo klausimu žr. 2025 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Stadt Wuppertal*, C-130/24, EU:C:2025:340, 32, 33 ir 39 punktus).

- 70 Darytina išvada, kad nuo tokio priklausomumo santykio, koks nurodytas šio sprendimo 65 punkte, atsiradimo atitinkamas trečiosios šalies pilietis tol, kol šis priklausomumo santykis tęsiasi, nebegali būti laikomas neteisėtai gyvenančiu atitinkamos valstybės narės teritorijoje, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2008/115 3 straipsnio 2 punktą (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 8 d. Sprendimo *K. A. ir kt. (Šeimos susijungimas Belgijoje)*, C-82/16, EU:C:2018:308, 89 punktą).
- 71 Be to, iš šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies ir 6 straipsnio 1 dalies matyti, kad valstybė narė gali priimti sprendimą grąžinti tik dėl trečiosios šalies piliečio, kuris jos teritorijoje yra neteisėtai (šiuo klausimu žr. 2024 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Kaduna*, C-244/24 ir C-290/24, EU:C:2024:1038, 137 ir 138 punktus).
- 72 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad kompetentingos nacionalinės institucijos, svarstydamos galimybę priimti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį, kuris yra Sąjungos piliečio šeimos narys, turi deramai atsižvelgti į SESV 20 straipsnį.
- 73 Šiuo tikslu, nors, žinoma, valstybėms narėms tenka nustatyti SESV 20 straipsnio įgyvendinimo taisykles, kai vykdomos grąžinimo procedūros, vis dėlto šios taisyklės negali pakenkti šio straipsnio veiksmingumui (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 68 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 74 Atsižvelgiant į tai, kad dėl nepilnamečio Sąjungos piliečio tėvo ar motinos grąžinimo procedūros vykdymo, kaip ir dėl sprendimo, kuriuo šiam tėvui ar motinai atsisakoma suteikti leidimą gyventi šalyje, priėmimo, iš šio Sąjungos piliečio gali būti atimta galimybė veiksmingai naudotis savo teisėmis, atsirandančiomis iš jam pagal SESV 20 straipsnį suteikto statuso, procedūriniai reikalavimai, kurie taikomi kompetentingoms nacionalinėms institucijoms nagrinėjant prašymus išduoti leidimą gyventi šalyje, *mutatis mutandis* gali būti taikomi ir grąžinimo procedūroms.
- 75 Darytina išvada, kad vykdydamos tokią procedūrą nacionalinės valdžios institucijos neprivalo sistemingai ir savo iniciatyva tikrinti priklausomumo santykio, kaip tai suprantama pagal SESV 20 straipsnį, buvimo, nes suinteresuotas asmuo turi pateikti informaciją, reikalingą įvertinti, ar tenkinamos šio straipsnio taikymo sąlygos (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 69 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 76 Vis dėlto siekiant užtikrinti SESV 20 straipsnio veiksmingumą nacionalinės valdžios institucijos, vykdančios trečiosios šalies piliečio, kuris yra Sąjungos piliečio šeimos narys, grąžinimo procedūrą, turi įvertinti, be kita ko, remdamosi informacija, kurią atitinkamas trečiosios šalies pilietis ir Sąjungos pilietis turi galėti laisvai pateikti, ar tarp šių dviejų asmenų egzistuoja toks priklausomumo santykis, koks aprašytas šio sprendimo 65 punkte, ir prireikus atlikti būtinus patikrinimus (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 70 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 77 Todėl kompetentingos nacionalinės institucijos tais atvejais, kai pagal nacionalinės teisės aktus ketina priimti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį, apie kurio šeimos ryšius su Sąjungos piliečiu joms yra žinoma, turi įsitikinti, jei reikia, surinkdamos šiam tikslui reikalingą informaciją, kad jų priimamas sprendimas nesukeltų tokio poveikio, kad tas Sąjungos pilietis bus faktiškai priverstas išvykti iš visos Sąjungos teritorijos. Šiuo tikslu šios institucijos visų pirma turi

patikrinti, ar atitinkamus asmenis sieja priklausomumo santykis, kaip aprašyta šio sprendimo 65 punkte (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 71 ir 72 punktus).

- 78 Antra, nepriklausomai nuo iš SESV 20 straipsnio kylančių reikalavimų, kai valstybės narės įgyvendina Direktyvą 2008/115, pagal šios direktyvos 5 straipsnį jos turi pirmiausia tinkamai atsižvelgti į vaiko interesus, šeimos gyvenimą, atitinkamo trečiosios šalies piliečio sveikatos būklę ir laikytis negrąžinimo principo. Į šiuos interesus turi būti tinkamai atsižvelgta visuose grąžinimo procedūros etapuose, be kita ko, priimant sprendimą grąžinti (šiuo klausimu žr. 2022 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Išsiuntimas – Medicininės kanapės)*, C-69/21, EU:C:2022:913, 91 punktą ir 2025 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Adrar*, C-313/25 PPU, EU:C:2025:647, 79 punktą).
- 79 Taigi valstybė narė negali priimti sprendimo grąžinti neatsižvelgdama į reikšmingas atitinkamo trečiosios šalies piliečio šeimos gyvenimo aplinkybes, kurias šis pilietis nurodė, net jei tokia informacija buvo pateikta siekiant pagrįsti prašymą leisti gyventi šalyje (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 8 d. Sprendimo *K. A. ir kt. (Šeimos susijungimas Belgijoje)*, C-82/16, EU:C:2018:308, 104 punktą).
- 80 Be to, kai kompetentingos nacionalinės institucijos ketina priimti sprendimą grąžinti vieną iš nepilnamečio tėvų, jos turi bendrai ir išsamiai įvertinti šio nepilnamečio situaciją, tinkamai atsižvelgdamos į vaiko interesus (šiuo klausimu žr. 2021 m. sausio 14 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nelydimas nepilnamečio grąžinimas)*, C-441/19, EU:C:2021:9, 60 punktą ir 2021 m. kovo 11 d. Sprendimo *Belgijos valstybė (Nepilnamečio tėvo grąžinimas)*, C-112/20, EU:C:2021:197, 33 punktą).
- 81 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: SESV 20 straipsnis ir Direktyvos 2008/115 5 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos valstybės narės valdžios institucijoms draudžiama priimti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį, kuris yra Sąjungos piliečių šeimos narys, net jeigu šios valstybės narės piliečiai niekada nepasinaudojo judėjimo laisve, prieš tai neišnagrinėjus tokio sprendimo pasekmių šio trečiosios šalies piliečio šeimos gyvenimui ir jo nepilnamečių vaikų padėčiai, kai tos institucijos turi informacijos apie minėto trečiosios šalies piliečio ir šių Sąjungos piliečių šeimos ryšių buvimą.

Dėl penktojo klausimo

- 82 Penktuoju klausimu, kurį reikia nagrinėti antrą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 20 straipsnis, siejamas su Chartijos 7, 24 ir 47 straipsniais ir bendrojo gero administravimo principu, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamas valstybės narės reglamentavimas, kaip jį aiškina šios valstybės narės aukščiausiasis teismas, pagal kurį negalima remtis šiuo 20 straipsniu ginčijant sprendimą grąžinti arba vykstant grąžinimo procedūrai, kai:
- teisė gyventi šalyje pagal minėtą 20 straipsnį arba priklausomumo santykis pirmą kartą nurodomas vykstant teismo procesui, nors kompetentingoms institucijoms apie atitinkamo trečiosios šalies piliečio ir Sąjungos piliečio šeimos ryšius jau buvo žinoma, arba
 - faktai, svarbūs taikant tą patį 20 straipsnį, pirmą kartą nustatomi vykstant teismo procesui, arba

– prieš pradėdant grąžinimo procedūrą buvo priimtas sprendimas, kuriuo atsisakoma suteikti leidimą gyventi atitinkamoje valstybėje narėje.

- 83 Pirma, kalbant apie atvejį, kai per administracinę procedūrą nesiremiama teise gyventi šalyje pagal SESV 20 straipsnį arba priklausomumo santykiu, reikia pažymėti, kad trečiosios šalies piliečiui, kuriam taikoma grąžinimo procedūra, tenka lojalaus bendradarbiavimo pareiga – jis turi kuo greičiau informuoti kompetentingas nacionalines institucijas apie visus reikšmingus pokyčius, susijusius su jo šeimos gyvenimu (šiuo klausimu žr. 2025 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *Adrar*, C-313/25 PPU, EU:C:2025:647, 83 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 84 Vis dėlto, kaip matyti iš šio sprendimo 73–77 punktų, kai kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turi informacijos apie atitinkamo trečiosios šalies piliečio ir Sąjungos piliečio šeimos ryšius, šios institucijos negali priimti sprendimo grąžinti, nepatikrinusios, ar pagal SESV 20 straipsnį nedraudžiama priimti tokio sprendimo, prireikus atlikdamos būtinus tyrimus.
- 85 Tokiu atveju aplinkybė, kad šis trečiosios šalies pilietis nesirėmė SESV 20 straipsniu tose pačiose institucijose, negali atleisti šių institucijų nuo pareigos atlikti tokį patikrinimą arba leisti joms priimti sprendimą grąžinti, jeigu atlikusios šį patikrinimą jos nustato, kad šio sprendimo 64–66 punktuose nurodytos sąlygos yra įvykdytos (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 73 punktą).
- 86 Taigi, atsižvelgiant į tai, kad kompetentingoms nacionalinėms institucijoms nustatytos pareigos yra aiškos ir besąlyginės, jos turi būti laikomos turinčiomis tiesioginį poveikį, todėl atitinkamas trečiosios šalies pilietis, naudodamasis veiksminga teisių gynimo priemone, kaip reikalaujama Direktyvos 2008/115 13 straipsnio 1 dalyje ir Chartijos 47 straipsnyje, nacionaliniame teisme turi galėti remtis galimu šių pareigų pažeidimu, net jei šiose institucijose nesirėmė teise gyventi šalyje pagal SESV 20 straipsnį arba priklausomumo santykiu.
- 87 Antra, dėl galimų faktinių aplinkybių, kurios pirmą kartą paaiškėjo per teismo procesą, reikia priminti, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog tam, kad nepilnametis Sąjungos pilietis neprarastų galimybės veiksmingai naudotis teisėmis, kurias jam suteikia SESV 20 straipsnis, nacionaliniai teismai, turintys priimti sprendimą dėl atsisakymo leisti gyventi šalyje, turi atsižvelgti į po administracinio sprendimo priėmimo susiklosčiusias faktines aplinkybes (šiuo klausimu žr. 2023 m. birželio 22 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nepilnamečio Nyderlandų piliečio motina tailandietė)*, C-459/20, EU:C:2023:499, 52 punktą).
- 88 Kadangi vykdant grąžinimo procedūrą iš nepilnamečio Sąjungos piliečio taip pat gali būti atimta galimybė veiksmingai naudotis teisėmis, kurias jam suteikia SESV 20 straipsnis, tai turi būti taikoma ir nagrinėjant skundą dėl sprendimo grąžinti.
- 89 Be to, reikia konstatuoti, kad dėl valstybės narės piliečio išsiuntimo dėl viešosios tvarkos priežasčių priemonės Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog pagal Sąjungos teisę draudžiama nacionalinė praktika, pagal kurią nacionaliniai teismai neprivalo atsižvelgti į faktines aplinkybes, kurios susiklostė nustačius šią priemonę (šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Orfanopoulos ir Oliveri*, C-482/01 ir C-493/01, EU:C:2004:262, 82 punktą).
- 90 Darytina išvada, kad nacionalinis teismas, nagrinėjantis skundą dėl sprendimo grąžinti, turi atsižvelgti į faktines aplinkybes, kurios yra svarbios taikant SESV 20 straipsnį ir kurios paaiškėjo tik per teismo procesą.

- 91 Trečia, kalbant apie išankstinio sprendimo dėl leidimo gyventi šalyje svarbą, būtina pabrėžti, kad, atsižvelgiant į tai, jog valstybėms narėms tenka nustatyti SESV 20 straipsnio įgyvendinimo sąlygas grąžinimo procedūros metu, jos tai gali padaryti taip, kad būtų užtikrinta, jog atitinkamas trečiosios šalies pilietis nepiktnaudžiaus teise į tai, kad prieš priimant grąžinimo sprendimą būtų atsižvelgta į jo šeimines padėtį, siekiant iš naujo pradėti arba neribotam laikui pratęsti administracinę procedūrą (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 8 d. Sprendimo *K. A. ir kt. (Šeimos susijungimas Belgijoje)*, C-82/16, EU:C:2018:308, 105 punktą).
- 92 Konkrečiai kalbant, valstybė narė gali numatyti, kad kompetentingos nacionalinės institucijos, nagrinėdamos prašymą suteikti leidimą gyventi šalyje, turi atsižvelgti į išvadas, susijusias su atitinkamo asmens šeimine padėtimi, ir neprivalo pakartotinai vertinti visos šios situacijos *ex novo*.
- 93 Vis dėlto, viena vertus, sprendimo, kuriuo atsisakoma suteikti leidimą gyventi šalyje, buvimas negali būti lemiamas taikant SESV 20 straipsnį per grąžinimo procedūrą, esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos priėmė šį sprendimą visiškai neįvertinusios, ar šis straipsnis taikytinas, nors turėjo informacijos apie atitinkamo trečiosios šalies piliečio ir Sąjungos piliečio šeimos ryšius.
- 94 Kita vertus, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos dėl buvimo šalyje matyti, kad kompetentingos valdžios institucijos turi atsižvelgti į situaciją, esančią tuo metu, kai jos turi priimti sprendimą dėl SESV 20 straipsnio taikymo (šiuo klausimu žr. 2023 m. birželio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nepilnamečio Nyderlandų piliečio motina tailandietė)*, C-459/20, EU:C:2023:499, 52 punktą). Be to, kaip priminta šio sprendimo 69 punkte, teisė gyventi šalyje pagal SESV 20 straipsnį atsiranda nuo to momento, kai įvykdomos jos suteikimą pateisinančios sąlygos, nepriklausomai nuo procedūrų, kurios buvo vykdomos, kad ši teisė būtų pripažinta.
- 95 Iš šio sprendimo ankstesniame punkte išdėstytų aplinkybių išplaukia, kad tais atvejais, kai sprendimas, kuriuo atsisakoma suteikti leidimą gyventi šalyje, ir sprendimas grąžinti nėra priimami tuo pačiu metu, ypač esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai šių sprendimų priėmimą skiria nemažas laiko tarpas, kompetentingos nacionalinės institucijos grąžinimo procedūros metu bet kuriuo atveju privalo atsižvelgti į galimas naujas aplinkybes, susijusias su SESV 20 straipsnio taikymu, todėl, siekdamas atmesti šio straipsnio taikymą, negali remtis vien tuo, kad anksčiau buvo atsisakyta suteikti teisę gyventi šalyje, įskaitant atvejus, kai tai buvo padaryta tinkamai atsižvelgiant į šį straipsnį.
- 96 Taigi į penktąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 20 straipsnis, siejamas su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamas valstybės narės reglamentavimas, kaip jį aiškina šios valstybės narės aukščiausiasis teismas, pagal kurį draudžiama remtis šiuo 20 straipsniu ginčijant sprendimą grąžinti arba vykstant grąžinimo procedūrai, jeigu:
- teisė gyventi šalyje pagal minėtą 20 straipsnį arba priklausomumo santykis pirmą kartą nurodomas per teismo procesą, nors atitinkamo trečiosios šalies piliečio ir Sąjungos piliečio šeimos ryšiai kompetentingoms institucijoms jau buvo žinomi, arba
 - faktai, svarbūs taikant tą patį 20 straipsnį, pirmą kartą nustatomi per teismo procesą, arba
 - prieš pradedant grąžinimo procedūrą buvo priimtas sprendimas, kuriuo atsisakoma suteikti leidimą gyventi atitinkamoje valstybėje narėje.

Dėl antrojo klausimo

- 97 Antruoju klausimu, kurį reikia nagrinėti trečią, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 20 straipsnis ir Direktyvos 2008/115 5, 12 ir 13 straipsniai, siejami su Chartijos 7 ir 24 straipsniais, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas toks valstybės narės reglamentavimas, pagal kurį šios valstybės narės valdžios institucijos dėl nacionalinio saugumo priežasčių įpareigojamos priimti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį, kuris yra Sąjungos piliečių šeimos narys, net jeigu šios valstybės narės piliečiai niekada nepasinaudojo judėjimo laisve, vien remiantis privaloma nemotyvuota nuomone, kurią priėmė už nacionalinį saugumą atsakinga specializuota institucija, neatlikus nuodugnaus visų individualių aplinkybių tyrimo, taip pat neatsižvelgiant į proporcingumo principą.
- 98 Pirma, iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad siekdamas palaikyti viešąją tvarką ar užtikrinti visuomenės saugumą valstybės narės, laikydamosi tam tikrų sąlygų, gali nukrypti nuo iš SESV 20 straipsnio kylančios išvestinės teisės gyventi, kurią turi tokio Sąjungos piliečio šeimos narys, kaip nurodyta šio sprendimo 64 punkte. Taip gali būti tuo atveju, kai šis trečiosios šalies pilietis kelia tikrą, esamą ir pakankamai didelę grėsmę viešajai tvarkai arba visuomenės ar nacionaliniam saugumui (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 76 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 99 Vis dėlto atsisakymas suteikti teisę gyventi šalyje šiuo pagrindu gali būti grindžiamas tik konkrečiu visų svarbių bylos aplinkybių vertinimu, atsižvelgiant į proporcingumo principą, pagrindines teises, kurių laikymąsi užtikrina Teisingumo Teismas, ir prireikus į atitinkamo trečiosios šalies piliečio vaiko interesus (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 77 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 100 Iš to, kas išdėstyta šio sprendimo 72 ir 73 punktuose, matyti, kad toks reikalavimas taip pat taikomas per trečiosios šalies piliečio, kuris yra Sąjungos piliečių šeimos narys, grąžinimo procedūrą, net jeigu šios valstybės narės piliečiai niekada nepasinaudojo judėjimo laisve. Be to, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad minėto reikalavimo turi būti laikomasi procedūroje dėl SESV 20 straipsnio taikymo, kurioje nagrinėjamas ne sprendimas, kuriuo atsisakoma suteikti leidimą gyventi šalyje, o išsiuntimo priemonė (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *CS*, C-304/14, EU:C:2016:674, 40 ir 41 punktus).
- 101 Be to, kai valstybės narės ketina priimti sprendimą grąžinti dėl nacionalinio saugumo priežasčių, jos privalo laikytis Direktyvos 2008/115 5 straipsnio ir Chartijos 7 ir 24 straipsnių.
- 102 Kaip nurodyta šios direktyvos 6 konstatuojamojoje dalyje, sprendimai pagal šią direktyvą turėtų būti priimami dėl kiekvieno konkretaus atvejo atskirai ir vadovaujantis objektyviais kriterijais, todėl kompetentingos nacionalinės institucijos, prieš priimdamos tokį sprendimą grąžinti, taikydamos šiuos straipsnius turi atsižvelgti į visas reikšmingas aplinkybes, visų pirma į atitinkamo trečiosios šalies piliečio šeiminių padėtį. Be to, šios nacionalinės institucijos turi užtikrinti proporcingumo principo laikymąsi visais grąžinimo procedūros etapais (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 11 d. Sprendimo *Zh. ir O.*, C-554/13, EU:C:2015:377, 49 punktą ir 2025 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Al Hoceima ir Boghni*, C-636/23 ir C-637/23, EU:C:2025:603, 77 punktą).

- 103 Taigi, nors Sąjungos teisėje nenustatyta, kuri institucija turi atlikti šio sprendimo 99 ir 101 punktuose nurodytus vertinimus, vis dėlto sprendimas grąžinti, grindžiamas nacionalinio saugumo motyvu, gali būti priimtas tik juos atlikus.
- 104 Antra, Direktyvos 2008/115 12 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad sprendimai grąžinti priimami raštu ir juose nurodomi jų faktiniai ir teisiniai motyvai. Vis dėlto pagal šią nuostatą leidžiama apriboti informaciją, susijusią su faktiniais motyvais, kai pagal nacionalinę teisę leidžiama apriboti teisę į informaciją, ypač siekiant užtikrinti nacionalinį saugumą.
- 105 Kadangi Sąjungos teisėje nėra taisyklės, kurioje būtų tiksliai apibrėžta konkreti nagrinėjimo, kuris turi būti atliekamas pagal SESV 20 straipsnį, tvarka, tokia tvarka nustatoma pagal kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistemą, vadovaujantis valstybių narių procesinės autonomijos principu; vis dėlto ji neturi būti mažiau palanki už taikomą panašioms vidaus situacijoms (lygiavertiškumo principas) ir dėl jos naudojimasis Sąjungos teisės sistemoje nustatytais teisėmis neturi tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 79 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 106 Šiuo klausimu taip pat svarbu priminti, kad įgyvendindamos Sąjungos teisę valstybės narės privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi reikalavimų, kylančių tiek iš teisės į gerą administravimą, tiek iš Chartijos 47 straipsnio pirmoje pastraipoje įtvirtintos teisės į veiksmingą teisminę gynybą (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 80 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 107 Iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad dėl Chartijos 47 straipsnio pirmoje pastraipoje garantuojamos teisminės kontrolės veiksmingumo reikalaujama, kad atitinkamas asmuo galėtų sužinoti dėl jo priimto sprendimo motyvus arba perskaitęs patį sprendimą, arba jo paties prašymu pranešus jam apie tuos motyvus, neribojant kompetentingo teismo įgaliojimų reikalauti iš atitinkamos institucijos apie juos pranešti, tam, kad jis galėtų ginti savo teises geriausiomis įmanomomis sąlygomis ir žinodamas visas aplinkybes nuspręsti, ar tikslinga kreiptis į kompetentingą teismą, taip pat siekiant, kad tas teismas atliktų visišką atitinkamo nacionalinio sprendimo teisėtumo kontrolę (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 81 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 108 Atsižvelgiant į tai, svarbu priminti, kad Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės nėra absoliučios, todėl su ja susijusi pareiga nurodyti motyvus gali būti apribota, laikantis Direktyvos 2008/115 12 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų, atsižvelgiant į palyginimą tarp, viena vertus, atitinkamo asmens teisės į gerą administravimą bei teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir, kita vertus, interesų, kuriais remiamasi siekiant pateisinti bylos informacijos neatskleidimą tam asmeniui, ypač kai šie interesai susiję su nacionaliniu saugumu (pagal analogiją žr. 2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ir kt.*, C-159/21, EU:C:2022:708, 50 punktą).
- 109 Vis dėlto dėl šio palyginimo, atsižvelgiant į pareigą laikytis Chartijos 47 straipsnio, negali būti taip, kad atitinkamo asmens teisė į gynybą taptų neveiksminga, o Direktyvos 2008/115 13 straipsnio 1 dalyje numatyta teisė pateikti skundą netektų prasmės, visų pirma jeigu šiam asmeniui nebūtų pateikta bent jau motyvų, kuriais grindžiamas dėl jo priimtas sprendimas, esmė (pagal analogiją žr. 2022 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ir kt.*, C-159/21, EU:C:2022:708, 51 punktą).

- 110 Iš to, kas išdėstyta, visų pirma iš argumentų, susijusių su reikalavimu atsižvelgti į visas SESV 20 straipsnio ir Direktyvos 2008/115 5 straipsnio taikymui svarbias aplinkybes ir pareiga motyvuoti sprendimus grąžinti, matyti, kad kompetentinga nacionalinė institucija, atsakinga už grąžinimą, negali pagrįstai apsiriboti nemotyvuoto sprendimo, priimto kitos nacionalinės institucijos, kuri neįvykdė šio reikalavimo, įgyvendinimu ir vien šiuo pagrindu ir remdamasi nacionalinio saugumo priežastimis priimti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį, galintį pasinaudoti išvestine teise gyventi šalyje pagal tą straipsnį (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 82 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 111 Dėl šios išvados negalima atmesti galimybės, kad dalį informacijos, kurią kompetentinga valdžios institucija naudoja atlikdama šio sprendimo 99 ir 101 punktuose minėtus vertinimus, gali pateikti už nacionalinį saugumą atsakingos specializuotos institucijos savo pačių iniciatyva arba tos kompetentingos institucijos prašymu (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 83 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 112 Be to, dėl šios išvados valstybei narei nedraudžiama suteikti už nacionalinį saugumą atsakingai specializuotai institucijai įgaliojimų pateikti nuomonę, kuria įpareigojama panaikinti arba atsisakyti išduoti tokį leidimą gyventi šalyje, su sąlyga, kad ši institucija laikosi pareigos motyvuoti ir gali pateikti tokią nuomonę tik tinkamai atsižvelgusi į visas reikšmingas aplinkybes, nurodytas šio sprendimo 99 ir 101 punktuose (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 84 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 113 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 20 straipsnis ir Direktyvos 2008/115 5, 12 ir 13 straipsniai, siejami su Chartijos 7 ir 24 straipsniais, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės reglamentavimas, pagal kurį šios valstybės narės valdžios institucijos dėl nacionalinio saugumo priežasčių įpareigojamos priimti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį, kuris yra Sąjungos piliečių šeimos narys, net jeigu šios valstybės narės piliečiai niekada nepasinaudojo judėjimo laisve, vien remiantis privaloma nemotyvuota nuomone, kurią priėmė už nacionalinį saugumą atsakinga specializuota institucija, neatlikus nuodugnaus visų individualių aplinkybių tyrimo, taip pat neatsižvelgiant į proporcingumo principą.

Dėl trečiojo, ketvirtojo, šeštojo ir septintojo klausimų

- 114 Trečiuoju, ketvirtuoju, šeštuoju ir septintuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2008/115 12 ir 13 straipsniai, siejami su jos 1, 5 ir 11 straipsniais, SESV 20 straipsniu, bendruoju gero administravimo principu ir Chartijos 5, 7, 24 ir 47 straipsniais, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės reglamentavimas, kaip jį aiškina tos valstybės narės aukščiausiasis teismas, kuriame numatyta, kad, kai sprendimas grąžinti ir sprendimas uždrausti atvykti, priimti dėl trečiosios šalies piliečio – Sąjungos piliečių, kurie yra minėtosios valstybės narės piliečiai, niekada nepasinaudoję judėjimo laisve, šeimos nario, – yra grindžiami informacija, kurios atskleidimas keltų grėsmę tos pačios valstybės narės nacionaliniam saugumui, tas trečiosios šalies pilietis gali susipažinti su ta informacija tik gavęs tam leidimą, jam netgi nepranešama apie pagrindinius motyvus, kuriais grindžiami tie sprendimai, ir jis bet kuriuo

atveju administracinių ar teismo procesų tikslais negali naudoti informacijos, prie kurios prireikus galėjo turėti prieigą, o kompetentingas teismas turi paprašyti prokuroro įsikišti, kad būtų apsaugotos minėto trečiosios šalies piliečio teisės.

- 115 Pirmiausia reikia pažymėti, kad trečiasis, ketvirtasis, šeštasis ir septintasis klausimai susiję išimtinai su procedūra, kurios reikia laikytis kompetentingose nacionalinėse institucijose ir nacionaliniuose teismuose esant tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, todėl Direktyvos 2008/115 1 ir 11 straipsniai bei Chartijos 5, 7 ir 24 straipsniai nėra reikšmingi atsakant į šiuos klausimus.
- 116 Kaip pažymėta šio sprendimo 104 punkte, Direktyvos 2008/115 12 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad sprendimai grąžinti ir sprendimai uždrausti atvykti priimami raštu, nurodant jų faktinius ir teisinius priėmimo motyvus.
- 117 Šios direktyvos 13 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad atitinkamam trečiosios šalies piliečiui suteikiama veiksminga teisių gynimo priemonė, kad jis galėtų apskusti tokius sprendimus kompetentingame teisme arba kitoje administracinėje institucijoje ar kompetentingoje įstaigoje, sudarytoje iš narių, kurie yra nešališki ir naudojami nepriklausomumo apsaugos garantijomis.
- 118 Vis dėlto šiose nuostatose nėra jokios nuorodos dėl susipažinimo su byla, susijusia su grąžinimo procedūra, tvarkos. Be to, kaip pažymėta šio sprendimo 104 ir 105 punktuose, nors pagal minėtos direktyvos 12 straipsnio 1 dalį leidžiama apriboti informacijos apie faktinius motyvus, kurie turi būti nurodyti sprendimuose grąžinti, apimtį, kai pagal nacionalinę teisę leidžiama apriboti teisę į informaciją, visų pirma siekiant užtikrinti nacionalinį saugumą, Sąjungos teisėje nėra konkrečios taisyklės, kurioje būtų apibrėžta konkreti tokio apribojimo tvarka.
- 119 Darytina išvada, kad konkreti procedūrų, nustatytų siekiant užtikrinti atitinkamo trečiosios šalies piliečio teisę susipažinti su grąžinimo procedūros byla, taip pat su sprendimo grąžinti ir sprendimo uždrausti atvykti motyvais, kai šie sprendimai grindžiami informacija, kurios atskleidimas keltų grėsmę atitinkamos valstybės narės nacionaliniam saugumui, priklauso kiekvienos valstybės narės teisinei sistemai, neperžengiant ribų, kurios išplaukia iš šio sprendimo 105 ir 106 punktuose nurodytų principų ir teisės.
- 120 Iš to visų pirma išplaukia, kad reikalaujama paisyti atitinkamo asmens teisės į gynybą atitinkamai per administracinę procedūrą ir per galimą teismo procesą (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 88 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 121 Šiuo klausimu, pirma, dėl administracinės procedūros pažymėtina, kad iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, jog teisės į gynybą paisymas reiškia, kad valstybių narių administracinės institucijos, imdamosi priemonių, patenkančių į Sąjungos teisės taikymo sritį, turi suteikti galimybę asmeniui, kuriam skirtas didelį poveikį jo interesams darantis sprendimas, veiksmingai išreikšti savo nuomonę dėl aplinkybių, kuriomis administracija ketina grįsti savo sprendimą (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 89 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 122 Šiuo reikalavimu, be kita ko, siekiama per grąžinimo procedūrą leisti kompetentingai institucijai įvykdyti savo pareigą nuspręsti dėl sprendimo grąžinti ir sprendimo uždrausti atvykti priėmimo ir žinant visas aplinkybes individualiai įvertinti visus svarbius faktus ir aplinkybes, o dėl to sprendimo adresatas turi galėti ištaisyti klaidą ar pateikti su savo individualia situacija susijusių

įrodymų, kurie būtų palankūs tam, kad sprendimas būtų arba nebūtų priimtas, arba nulemtų jo turinį (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 90 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 123 Pradedant grąžinimo procedūrą, šiuo reikalavimu apskritai siekiama prisidėti prie Direktyvos 2008/115 5 straipsnyje nustatytų įpareigojimų laikymosi, užtikrinant, kad atitinkamas trečiosios šalies pilietis galėtų pareikšti savo nuomonę dėl konkretaus šių įpareigojimų poveikio jam (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 8 d. Sprendimo *K.A. ir kt. (Šeimos susijungimas Belgijoje)*, C-82/16, EU:C:2018:308, 103 punktą ir 2021 m. sausio 14 d. Sprendimo *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nelydimo nepilnamečio grąžinimas)*, C-441/19, EU:C:2021:9, 59 punktą).
- 124 Tas pats reikalavimas neišvengiamai reiškia, kad šiam trečiosios šalies piliečiui turi būti suteikta konkreti galimybė, prireikus tarpininkaujant patarėjui teisės klausimais, susipažinti su informacija, kuria administracinė institucija ketina grįžti savo sprendimą, o iš teisės į gynybą užtikrinimo principo kildinama teisė susipažinti su visais bylos dokumentais per administracinę procedūrą (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 91 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 125 Antra, kalbant apie teismo procesą, reikia pažymėti, kad teisės į gynybą paisymas reiškia, kad pareiškėjas turi turėti galimybę susipažinti ne tik su dėl jo priimto sprendimo motyvais, bet ir su visais byloje esančiais įrodymais, kuriais rėmėsi administracija, kad galėtų veiksmingai pareikšti nuomonę dėl šių įrodymų (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 92 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 126 Be to, remiantis rungimosi principu, kuris yra Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės į gynybą dalis, bylos šalims turi būti suteikta teisė susipažinti su visais teismui pateiktais dokumentais arba pastabomis, galinčiais daryti įtaką jo sprendimui, ir dėl jų pareikšti savo nuomonę, o tai reiškia, kad asmuo, dėl kurio priimtas sprendimas grąžinti ir sprendimas uždrausti atvykti, turi turėti galimybę susipažinti su jo byloje esančiais įrodymais, kurie pateikiami skundą dėl to sprendimo nagrinėjančiam teismui (pagal analogiją žr. 2022 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 93 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 127 Vis dėlto svarbu priminti, kad teisė į gynybą nėra absoliuti ir su ja susijusi teisė susipažinti su bylos medžiaga gali būti apribota atsižvelgiant į palyginimą tarp, viena vertus, atitinkamo asmens teisės į gerą administravimą bei teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir, kita vertus, interesų, kuriais remiamasi siekiant pateisinti bylos informacijos neatskleidimą tam asmeniui, ypač kai šie interesai susiję su nacionaliniu saugumu (2022 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 94 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 128 Vis dėlto dėl šio palyginimo, atsižvelgiant į pareigą laikytis Chartijos 47 straipsnio, negali būti taip, kad atitinkamo asmens teisė į gynybą taptų neveiksminga, o šiame 47 straipsnyje numatyta teisė pateikti skundą netektų prasmės, visų pirma, jeigu šiam asmeniui nebūtų pateikta bent jau motyvų, kuriais grindžiamas dėl jo priimtas sprendimas, esmė (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 95 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 129 Dėl minėtos pusiausvyros tam tikri bylos duomenys atitinkamam asmeniui gali būti nepateikiami, jei šių duomenų atskleidimas gali tiesiogiai ir konkrečiai pakenkti atitinkamos valstybės narės nacionaliniam saugumui, nes, be kita ko, galėtų kilti pavojus asmenų gyvybei, sveikatai ar laisvei arba būti atskleisti už nacionalinį saugumą atsakingų specializuotų institucijų naudojami specialūs tyrimo metodai, todėl šioms institucijoms kiltų didelių kliūčių ateityje atlikti užduotis arba jos net negalėtų tokių užduočių atlikti (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 96 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 130 Taigi, nors valstybės narės gali, kai to reikalauja nacionalinis saugumas, nesuteikti atitinkamam asmeniui galimybės tiesiogiai susipažinti su visa byla vykstant tokiai grąžinimo procedūrai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, ir, be kita ko, pagal Direktyvos 2008/115 12 straipsnio 1 dalį apriboti informaciją apie dėl šio asmens priimtų sprendimų faktines priežastis, jos negali, nepažeisdamos veiksmingumo principo, bendrojo gero administravimo principo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą, sukurti tokios situacijos, kad minėtas asmuo negalėtų tinkamai susipažinti – prireikus vykdant specialią procedūrą, skirtą nacionaliniam saugumui užtikrinti – su šioje byloje pateiktomis lemiamomis aplinkybėmis (pagal analogiją žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 97 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 131 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, viena vertus, kad tuo atveju, kai byloje esančios informacijos atskleidimas buvo apribotas nacionalinio saugumo pagrindu, atitinkamo asmens teisės į gynybą laikymasis nėra pakankamai užtikrinamas, jei tam asmeniui suteikiama galimybė tam tikromis sąlygomis gauti leidimą susipažinti su šia informacija, kartu visiškai uždraudžiant naudoti taip gautą informaciją per administracinę procedūrą arba per galimą teismo procesą (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 98 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 132 Be to, kompetentingo teismo galimybė susipažinti su bylos medžiaga negali pakeisti atitinkamo asmens ar jo patarėjo teisės klausimais teisės susipažinti su šioje byloje esančia informacija, nes teisės į gynybą užtikrinimas per teismo procesą reiškia, kad atitinkamas asmuo, prireikus per patarėją, gali ginti savo interesus, pareikšdamas savo požiūrį dėl šios informacijos (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Islaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 99 punktą; taip pat 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *protectus*, C-185/23, EU:C:2024:657, 95 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 133 Galiausiai toks mechanizmas, kokį apibūdino prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, grindžiamas prokuroro įsikišimu atitinkamo trečiosios šalies piliečio interesais, kai šis prokuroras pats negalėtų leisti trečiosios šalies piliečiui susipažinti su informacija, prie kurios turėtų prieigą, neatitinka Chartijos 47 straipsnio reikalavimų.
- 134 Iš tiesų toks mechanizmas niekaip neleidžia užtikrinti, kad prokuroras pareikštų atitinkamo trečiosios šalies piliečio nuomonę dėl reikšmingų bylos aplinkybių, nes trečiosios šalies pilietis nėra susipažinęs su šia informacija, o prokuroras neprivalo su juo konsultuotis ar vykdyti jo pateiktus nurodymus, jei tokių būtų.

- 135 Be to, iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, jog svarbu, kad ginčijamo sprendimo, nurodyto šio sprendimo 130 punkte, adresatas būtų informuotas apie motyvų, kuriais grindžiamas šis sprendimas, esmę (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 4 d. Sprendimo ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, 65 punktą; taip pat 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *protectus*, C-185/23, EU:C:2024:657, 88 punktą).
- 136 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad nacionalinės teisės aktų, pagal kuriuos advokatas gali susipažinti su įslaptinta informacija, kuria grindžiamas sprendimas, tačiau neleidžiama atskleisti jos turinio savo klientui, nepakanka, kad būtų užtikrintas Chartijos 47 straipsnio laikymasis (šiuo klausimu žr. 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *protectus*, C-185/23, EU:C:2024:657, 95 punktą).
- 137 Darytina išvada, kad į trečiąjį, ketvirtąjį, šeštąjį ir septintąjį klausimus reikia atsakyti, kad Direktyvos 2008/115 12 ir 13 straipsniai, siejami su jos 5 straipsniu, SESV 20 straipsniu, bendroju gero administravimo principu ir Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės reglamentavimas, kaip jį aiškina šios valstybės narės aukščiausiasis teismas, kuriame numatyta, kad, kai sprendimas grąžinti ir sprendimas uždrausti atvykti, priimti dėl trečiosios šalies piliečio – Sąjungos piliečių, kurie yra minėtosios valstybės narės piliečiai, niekada nepasinaudoję judėjimo laisve, šeimos nario, – yra grindžiami informacija, kurios atskleidimas keltų grėsmę tos pačios valstybės narės nacionaliniam saugumui, tas trečiosios šalies pilietis gali susipažinti su ta informacija tik gavęs tam leidimą, jam netgi nepranešama apie pagrindinius motyvus, kuriais grindžiami tie sprendimai, ir jis bet kuriuo atveju administracinių ar teismo procesų tikslais negali naudoti informacijos, prie kurios prireikus galėjo turėti prieigą, o kompetentingas teismas turi paprašyti prokuroro įsikišti, kad būtų apsaugotos minėto trečiosios šalies piliečio teisės.

Dėl devintojo klausimo

- 138 Devintuoju klausimu, kurį reikia nagrinėti penktą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar bendrasis gero administravimo principas ir Chartijos 47 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas reglamentavimas, pagal kurį už nacionalinį saugumą atsakinga specializuota institucija, manydama, kad pats motyvų, kuriais grindžiamas sprendimas grąžinti, esmės atskleidimas gali kelti grėsmę nacionaliniam saugumui, gali atsisakyti atskleisti šiuos motyvus trečiosios šalies piliečiui, dėl kurio priimtas šis sprendimas.
- 139 Kaip matyti iš šio sprendimo 130 punkto, pagal veiksmingumo principą, bendrąjį gero administravimo principą ir Chartijos 47 straipsnį nacionaliniam teismui, nagrinėjančiam skundą dėl sprendimo grąžinti, draudžiama atmesti šį skundą iš esmės remiantis bylos medžiaga, kurios turinys nebuvo atskleistas suinteresuotajam asmeniui.
- 140 Iš tiesų nacionalinės teisės aktuose numatytos taisyklės, susijusios su informacijos įslaptinimu ir išslaptinimu, taip pat su įslaptintos informacijos atskleidimo tvarka, nėra suderintos Sąjungos teisės aktu (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo NW ir PQ (*Įslaptinta informacija*), C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 103 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 141 Vis dėlto, kai sprendimas grąžinti grindžiamas įslaptinta informacija, šios taisyklės turi būti taikomos laikantis bendrojo gero administravimo principo ir Chartijos 47 straipsnio (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo NW ir PQ (*Įslaptinta informacija*), C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 105 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 142 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad išimtiniais atvejais dėl valstybės saugumo priežasčių, kad suinteresuotajam asmeniui nereikėtų pranešti tikslių ir išsamių motyvų, kuriais grindžiamas sprendimas dėl gyvenimo šalyje, valstybės narės gali numatyti priemones ir procesines teisės normas, leidžiančias suderinti, pirma, teisėtus valstybės saugumo sumetimus, susijusius su informacijos, į kurią buvo atsižvelgta priimant tokį sprendimą, pobūdžiu ir šaltiniais, ir, antra, būtinybę pakankamai užtikrinti teisės subjektui procesines teises, kaip antai teisę būti išklausytam ir rungtimosi principą (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 107 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 143 Teisingumo Teismas pripažino suderinama su Chartijos 47 straipsniu sistemą, pagal kurią kompetentingas teismas gali susipažinti ir su visais motyvais, ir su jais susijusiais įrodymais, dėl kurių buvo priimtas atitinkamas sprendimas, taip pat patikrinti, ar nacionalinės institucijos nurodytos su valstybės saugumu susijusios priežastys iš tikrųjų prieštarauja tam, kad šie motyvai ir įrodymai būtų visiškai atskleisti (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 108 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 144 Dėl šių priežasčių teisminės kontrolės Teisingumo Teismas nusprendė, kad siekiant užtikrinti Chartijos 47 straipsnio laikymąsi pakanka, kad kompetentingas teismas, jei mano, kad šios priežastys nėra pagrįstos, galėtų suteikti nacionalinei valdžios institucijai galimybę pranešti atitinkamam asmeniui trūkstamus motyvus ir įrodymus (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 109 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 145 Tokiu atveju, jeigu nacionalinė institucija nusprendžia nepateikti visų su tuo susijusių motyvų ir įrodymų, kompetentingas teismas, siekdamas laikytis Chartijos 47 straipsnio, turi išnagrinėti atitinkamo sprendimo teisėtumą, remdamasis tik tais motyvais ir įrodymais, kurie buvo pateikti (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 110 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 146 Atvirkščiai, jeigu kompetentingas teismas nuspręstų, kad dėl nacionalinės valdžios institucijos nurodytų priežasčių neleistina visiškai atskleisti šių motyvų ir įrodymų, Teisingumo Teismas yra padaręs išvadą, kad tas teismas galėtų atsižvelgti į tuos motyvus ir įrodymus, atlikdamas tinkamą reikšmingų reikalavimų palyginimą, taip pat pažymėjęs, kad, jei ketina taip daryti, tas teismas turi užtikrinti, kad apie motyvų, kuriais grindžiamas atitinkamas sprendimas, esmę būtų pranešta suinteresuotajam asmeniui taip, kad būtų tinkamai atsižvelgta į būtiną įrodymų slaptumą (2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 111 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 147 Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad, jei nesilaikoma pareigos pranešti, kompetentingas teismas turi imtis veiksmų, remdamasis nacionaline teise (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 25 d. Sprendimo *NW ir PQ (Išlaptinta informacija)*, C-420/22 ir C-528/22, EU:C:2024:344, 112 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 148 Šiomis aplinkybėmis valstybės narės gali palikti kompetentingai nacionalinei institucijai diskreciją atskleisti įslaptintus motyvus ar įrodymus arba jų neatskleisti, su sąlyga, kad skundą dėl sprendimo grąžinti nagrinėjantis nacionalinis teismas turės teisę atsižvelgti į galutinį sprendimą, kurį šiuo klausimu priėmė ta institucija (pagal analogiją žr. 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *protectus*, C-185/23, EU:C:2024:657, 99 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 149 Taigi į devintąjį klausimą reikia atsakyti, kad bendrasis gero administravimo principas ir Chartijos 47 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiamas valstybės narės reglamentavimas, pagal kurį už nacionalinį saugumą atsakinga specializuota institucija, manydama, kad pats motyvų, kuriais grindžiamas sprendimas grąžinti, esmės atskleidimas gali pakenkti nacionaliniam saugumui, gali atsisakyti atskleisti šiuos motyvus trečiosios šalies piliečiui, dėl kurio priimtas sprendimas. Tačiau siekdamas užtikrinti pagarbą šio asmens teisei į gynybą, nacionalinis teismas, kuriam pateiktas skundas dėl tokio sprendimo, prirėkęs turi imtis reikiamų veiksmų dėl bet kokio kompetentingų institucijų sprendimo nepranešti visų ar dalies šio sprendimo motyvų ir su jais susijusių įrodymų.

Dėl aštuntojo klausimo

Dėl priimtinumų

- 150 Europos Komisija teigia, kad aštuntasis klausimas turi būti iš dalies atmestas kaip nepriimtinas, nes susijęs su sprendimo, priimto siekiant užtikrinti vienodą teisės aiškinimą, poveikiu pačiam *Kúria* (Aukščiausiam teismui). Iš tiesų, kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas yra žemesnės instancijos teismas, Teisingumo Teismo atsakymas į šį klausimą neturi jokios naudos sprendimui pagrindinėje byloje priimti.
- 151 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją, Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu (žr. 1988 m. balandžio 21 d. Sprendimo *Pardini*, 338/85, EU:C:1988:194, 8 punktą; taip pat 2023 m. liepos 24 d. Sprendimo *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 61 punktą).
- 152 Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prašymo tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teises aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (žr. 2000 m. liepos 13 d. Sprendimo *Idéal tourisme*, C-36/99, EU:C:2000:405, 20 punktą; taip pat 2023 m. liepos 24 d. Sprendimo *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 62 punktą).
- 153 Nagrinėjamu atveju, kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas yra ne *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) kolegija, o žemesnės instancijos teismas, reikia konstatuoti, kad taisyklės, nustatančios sąlygas, kuriomis *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) gali nukrypti nuo savo paties jurisprudencijos, akivaizdžiai neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos dalyku.
- 154 Darytina išvada, kad aštuntasis klausimas priimtinas tik tiek, kiek jis susijęs su taisyklėmis, apibrėžiančiomis žemesnės instancijos teismų įgaliojimus.

Dėl esmės

- 155 Pateikdamas aštuntąjį klausimą, kiek jis yra priimtinas ir kurį reikia nagrinėti šeštą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar ESS 4 straipsnio 3 dalis ir 19 straipsnio 1 dalis, SESV 267 straipsnis bei Chartijos 47 straipsnis, siejami su Sąjungos teisės viršenybės principu, bendrojo gero administravimo principu bei Direktyvos 2008/115 1, 5 ir 11–13 straipsniais, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas valstybės narės teisės aktas, įpareigojantis nacionalinį teismą laikytis aukštesnės instancijos teismo teisinių vertinimų, net jeigu jis, atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo pateiktą Sąjungos teisės aiškinimą, mano, kad šie vertinimai neatitinka tos teisės.
- 156 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad aštuntasis klausimas susijęs su taisyklėmis, kuriomis bendrai reglamentuojami *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) ir Vengrijos žemesnės instancijos teismų santykiai, todėl Direktyvos 2008/115 nuostatos neturi tiesioginės reikšmės atsakant į šį klausimą.
- 157 Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, pagal Sąjungos teisės viršenybės principą Sąjungos teisė laikoma viršesne už valstybių narių teisę. Taigi pagal šį principą reikalaujama, kad visos valstybių narių institucijos užtikrintų visišką įvairių Sąjungos teisės normų veiksmingumą, nes valstybių narių teisė negali turėti įtakos pripažintam šių įvairių normų poveikiui šių valstybių teritorijoje. Iš to išplaukia, kad pagal Sąjungos teisės viršenybės principą aplinkybė, jog valstybė narė remiasi nacionalinės teisės nuostatomis, net jeigu jos yra konstitucinės, negali pažeisti Sąjungos teisės vienovės ir veiksmingumo (2024 m. sausio 11 d. Sprendimo *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, 23 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 158 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad nacionalinis teismas, pasinaudojęs jam pagal SESV 267 straipsnį suteikta galimybe, priimdamas sprendimą pagrindinėje byloje yra saistomas Teisingumo Teismo pateikto Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo, todėl prireikus privalo neatsižvelgti į aukštesnės instancijos nacionalinio teismo vertinimus, jeigu, atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo pateiktą išaiškinimą, mano, kad jie neatitinka Sąjungos teisės, ir prireikus netaikyti nacionalinės teisės normos, įpareigojančios jį laikytis šio aukštesnės instancijos teismo sprendimų (2024 m. sausio 11 d. Sprendimo *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, 24 punktą; taip pat 2026 m. vasario 12 d. Sprendimo *Petlichev*, C-56/25, EU:C:2026:87, 47 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 159 Tokioms sąlygomis reikalavimas užtikrinti Sąjungos teisės veiksmingumą apima šio nacionalinio teismo pareigą prireikus keisti suformuotą praktiką, jeigu ji pagrįsta su Sąjungos teise nesuderinamu nacionalinės teisės aiškinimu (2024 m. sausio 11 d. Sprendimo *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, 25 punktą; taip pat 2026 m. vasario 12 d. Sprendimo *Petlichev*, C-56/25, EU:C:2026:87, 48 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 160 Be to, kai Teisingumo Teismo jurisprudencijoje aiškiai atsakyta į klausimą dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, nacionalinis teismas turi imtis visų būtinų priemonių, kad šis išaiškinimas būtų taikomas (2024 m. sausio 11 d. Sprendimo *Global Ink Trade*, C-537/22, EU:C:2024:6, 26 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 161 Nors 2024 m. sausio 11 d. Sprendimo *Global Ink Trade* (C-537/22, EU:C:2024:6) 29 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos žemesnės instancijos teismai iš esmės privalo laikytis aukštesnės instancijos teismo vertinimų, vis dėlto gali būti suderinami su Sąjungos teisės viršenybės principu; jis padarė tokią išvadą, motyvuodamas

tuo, kad pagal byloje, kurioje priimtas tas sprendimas, nagrinėtus teisės aktus žemesnės instancijos teismams leidžiama nukrypti nuo tokių vertinimų, kai jie mano, kad šie vertinimai nesuderinami su Sąjungos teise, ir savo sprendime nurodo motyvus.

- 162 Atvirkščiai, nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai nurodė, kad pagal taikytinus Vengrijos teisės aktus jam visiškai neleidžiama nukrypti nuo *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) sprendimo, priimto siekiant užtikrinti vienodą teisės aiškinimą. Iš šio sprendimo 157–160 punktų matyti, kad tokiais teisės aktais pažeidžiamas Sąjungos teisės viršenybės principas.
- 163 Nors Vengrijos vyriausybė teigia, kad pagal Vengrijos teisės aktus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui leidžiama nukrypti nuo pagrindinėje byloje nagrinėjamo *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) sprendimo, su sąlyga, kad tai aiškiai motyvuojama, iš šio sprendimo 58 punkte primintos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad per SESV 267 straipsnyje numatytą procedūrą Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą atsižvelgdamas į teisines aplinkybes, kuriomis jam buvo pateikti klausimai, kaip jas apibrėžė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 164 Todėl tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įsitikinti, kad pagrindinėje byloje taikytini Vengrijos teisės aktai tikrai atitinka nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytą apimtį.
- 165 Be to, reikėtų pažymėti, kad, nors aštuntasis klausimas susijęs ne tik su Sąjungos teisės viršenybės principo ir SESV 267 straipsnio aiškinimu, bet ir su įvairių kitų pirminės teisės nuostatų bei bendrojo gero administravimo principo aiškinimu, iš to, kas išdėstyta pirma, matyti, kad Sąjungos teisės viršenybės principas ir SESV 267 straipsnis bet kuriuo atveju prieštarauja tokiam reglamentavimui, kaip nurodytas šiame klausime, todėl nėra būtina pareikšti nuomonės dėl minėtų įvairių kitų pirminės teisės nuostatų ar bendrojo gero administravimo principo.
- 166 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į aštuntąjį klausimą reikia atsakyti, kad Sąjungos teisės viršenybės principas ir SESV 267 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurias nacionalinis teismas įpareigojamas laikytis aukštesnės instancijos teismo teisinių vertinimų, nors, atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo pateiktą Sąjungos teisės išaiškinimą, mano, kad tie vertinimai neatitinka šios teisės.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 167 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

- SESV 20 straipsnis ir 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse 5 straipsnis**

turi būti aiškinami taip:

pagal juos valstybės narės valdžios institucijoms draudžiama priimti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį, kuris yra Sąjungos piliečių šeimos narys, net jeigu šios valstybės narės piliečiai niekada nepasinaudojo judėjimo laisve, prieš tai neišnagrinėjus tokio sprendimo pasekmių šio trečiosios šalies piliečio šeimos gyvenimui ir jo nepilnamečių vaikų padėčiai, kai šios institucijos turi informacijos apie minėto trečiosios šalies piliečio ir šių Sąjungos piliečių šeimos ryšių buvimą.

2. SESV 20 straipsnis, siejamas su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu,

turi būti aiškinamas taip:

pagal jį draudžiamas valstybės narės reglamentavimas, kaip jį aiškina tos valstybės narės aukščiausiasis teismas, pagal kurį draudžiama remtis šiuo 20 straipsniu ginčijant sprendimą grąžinti arba vykstant grąžinimo procedūrai, jeigu:

- teisė gyventi šalyje pagal minėtą 20 straipsnį arba priklausomumo santykis pirmą kartą nurodomas teismo proceso metu, nors atitinkamo trečiosios šalies piliečio ir Sąjungos piliečio šeimos ryšiai kompetentingoms institucijoms jau buvo žinomi, arba
- faktai, svarbūs taikant tą patį 20 straipsnį, pirmą kartą nustatomi vykstant teismo procesui, arba
- prieš pradedant grąžinimo procedūrą buvo priimtas sprendimas, kuriuo atsisakoma suteikti leidimą gyventi atitinkamoje valstybėje narėje.

3. SESV 20 straipsnis ir Direktyvos 2008/115 5, 12 ir 13 straipsniai, siejami su Pagrindinių teisių chartijos 7 ir 24 straipsniais,

turi būti aiškinami taip:

pagal juos draudžiamas valstybės narės reglamentavimas, pagal kurį šios valstybės narės valdžios institucijos dėl nacionalinio saugumo priežasčių įpareigojamos priimti sprendimą grąžinti trečiosios šalies pilietį, kuris yra Sąjungos piliečių šeimos narys, net jeigu šios valstybės narės piliečiai niekada nepasinaudojo judėjimo laisve, vien remiantis privaloma nemotyvuota nuomone, kurią priėmė už nacionalinį saugumą atsakinga specializuota institucija, neatlikus nuodugnaus visų individualių aplinkybių tyrimo, taip pat neatsižvelgiant į proporcingumo principą.

4. Direktyvos 2008/115 12 ir 13 straipsniai, siejami su jos 5 straipsniu, SESV 20 straipsniu, bendrojo gero administravimo principu bei Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu,

turi būti aiškinami taip:

pagal juos draudžiamas valstybės narės reglamentavimas, kaip jį aiškina tos valstybės narės aukščiausiasis teismas, kuriame numatyta, kad, kai sprendimas grąžinti ir sprendimas uždrausti atvykti, priimti dėl trečiosios šalies piliečio – Sąjungos piliečių, kurie yra minėtosios valstybės narės piliečiai, niekada nepasinaudoję judėjimo laisve,

šeimos nario, – yra grindžiami informacija, kurios atskleidimas keltų grėsmę tos pačios valstybės narės nacionaliniam saugumui, tas trečiosios šalies pilietis gali susipažinti su ta informacija tik gavęs tam leidimą, jam netgi nepranešama apie pagrindinius motyvus, kuriais grindžiami tie sprendimai, ir jis bet kuriuo atveju administracinių ar teismo procesų tikslais negali naudoti informacijos, prie kurios prireikus galėjo turėti prieigą, o kompetentingas teismas turi paprašyti prokuroro įsikišti, kad būtų apsaugotos minėto trečiosios šalies piliečio teisės.

5. Bendrasis gero administravimo principas ir Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis
turi būti aiškinami taip:

pagal juos nedraudžiamas valstybės narės reglamentavimas, pagal kurį už nacionalinį saugumą atsakinga specializuota institucija, manydama, kad pats motyvų, kuriais grindžiamas sprendimas grąžinti, esmės atskleidimas gali pakenkti nacionaliniam saugumui, gali atsisakyti atskleisti šiuos motyvus trečiosios šalies piliečiui, dėl kurio priimtas tas sprendimas. Tačiau siekdamas užtikrinti pagarbą šio asmens teisei į gynybą nacionalinis teismas, kuriam pateiktas skundas dėl tokio sprendimo, prireikus turi imtis reikiamų veiksmų dėl bet kokio kompetentingų institucijų sprendimo nepranešti visų ar dalies šio sprendimo motyvų ir su jais susijusių įrodymų.

6. Sąjungos teisės viršenybės principas ir SESV 267 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos valstybės narės teisės nuostatos, pagal kurias nacionalinis teismas įpareigojamas laikytis aukštesnės instancijos teismo teisinių vertinimų, nors, atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo pateiktą Sąjungos teisės išaiškinimą, mano, kad tie vertinimai neatitinka šios teisės.

Parašai.